

Ứng dụng phần mềm Storymap trong dạy học đọc hiểu thể loại kí ở trường trung học phổ thông

Lã Phương Thúy

Trường Đại học Giáo dục - Đại học Quốc gia Hà Nội
144 Xuân Thủy, Cầu Giấy, Hà Nội, Việt Nam
Email: laphuongthuylhgd@gmail.com

TÓM TẮT: *Sử dụng công nghệ trong dạy học nói chung, dạy học Ngữ văn nói riêng đang là nhu cầu cấp thiết hiện nay, đặc biệt trong giai đoạn chúng ta triển khai thực hiện Chương trình Giáo dục phổ thông mới, hướng đến mục tiêu phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất cho học sinh, trong đó có năng lực sử dụng công nghệ thông tin. Bài viết đề xuất quy trình ứng dụng phần mềm Storymap - một phần mềm phổ biến của hãng ESRI, có nhiều ưu điểm trong việc ứng dụng bản đồ, mở rộng phạm vi thông tin, kết nối hình ảnh, video... trong dạy học đọc hiểu thể loại kí ở trường trung học phổ thông nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng công nghệ trong dạy học Ngữ văn và chất lượng dạy học Ngữ văn ở nhà trường phổ thông trong bối cảnh giáo dục 4.0 hiện nay.*

TỪ KHÓA: **Ứng dụng; phần mềm; Storymap; thể loại kí; dạy học.**

→ Nhận bài 24/4/2019 → Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa 20/5/2019 → Duyệt đăng 25/6/2019.

1. Đặt vấn đề

Chương trình (CT) giáo dục (GD) phổ thông mới được Bộ GD và Đào tạo ban hành năm 2017 đã đưa ra những quy định yêu cầu cần đạt của học sinh (HS) về phẩm chất, năng lực (NL) cốt lõi, ngoài những NL chung cần hướng tới, một trong những NL chuyên môn mà CT phổ thông mới hướng tới ở HS trung học phổ thông (THPT) là NL công nghệ [1; tr.6]. Do đó, việc sử dụng công nghệ trong dạy học là yêu cầu cấp thiết về đổi mới GD và đào tạo trong bối cảnh Cách mạng công nghiệp 4.0 hiện nay.

Hơn nữa, CT GD phổ thông môn Ngữ văn ban hành năm 2018 cũng hướng tới mục tiêu giúp HS phát triển NL giao tiếp ở tất cả các hình thức đọc, viết, nói, nghe và NL giao tiếp đa phương thức thông qua nội dung những tri thức phổ thông nền tảng về tiếng Việt và văn học. Để thực hiện mục tiêu này, môn Ngữ văn nói chung và phương pháp dạy học (PPDH) Ngữ văn nói riêng cần có sự chuyển mình mạnh mẽ, trong đó việc sử dụng công nghệ hay nói cách khác là ứng dụng công nghệ thông tin (CNTT) trong dạy học là một trong những yêu cầu cấp bách. Trong phạm vi bài viết này, chúng tôi đề xuất quy trình sử dụng phần mềm Storymap trong dạy học thể loại kí (CT Ngữ văn 12) nhằm nâng cao ứng dụng CNTT trong dạy học Ngữ văn ở THPT nói riêng cũng như chất lượng dạy học Ngữ văn nói chung. *Nghiên cứu này được tài trợ thực hiện bởi Trường Đại học GD, Đại học Quốc gia Hà Nội trong khuôn khổ đề tài mã số QS.18.06 của Trường Đại học GD.*

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Giới thiệu về GIS và phần mềm Storymap

GIS (Geographic Information System) là một hệ thống thông tin địa lí được hình thành vào những năm 1960 và được phát triển rộng rãi trong 10 năm trở lại đây. Hiện nay, các nhà nghiên cứu đưa ra khá nhiều định nghĩa về GIS. Theo nhà địa lí học Dana Tomlin, GIS là “một cơ sở cho

việc chuẩn bị, trình bày và diễn giải các sự kiện có liên quan đến bề mặt trái đất. Đây là một định nghĩa rộng. Tuy nhiên, một định nghĩa hẹp hơn và được sử dụng nhiều hơn, GIS là một cấu hình phần cứng máy tính và phần mềm được thiết kế đặc biệt cho việc sử dụng dữ liệu bản đồ” [2, tr.15].

Có thể nói, GIS có khả năng biến những dữ liệu thuộc tính (chữ, con số, bảng số liệu...) thành dữ liệu không gian - dữ liệu về vị trí của các đối tượng trên mặt đất theo một hệ quy chiếu nào đó, thể hiện thông qua các sản phẩm cụ thể là bản đồ, lược đồ, sơ đồ, biểu đồ, mô hình... làm tăng tính khoa học, trực quan trong bài giảng, đề tài nghiên cứu. GIS kết hợp các thao tác cơ sở dữ liệu thông thường, những phép phân tích thống kê và phân tích không gian, làm cho phạm vi ứng dụng của GIS được mở rộng trong nhiều lĩnh vực khác nhau như: Giao thông, nông nghiệp, khảo cổ học, kiến trúc, thiết kế đô thị...GIS có khá nhiều hệ thống phần mềm. Trong nghiên cứu này, chúng tôi tập trung nghiên cứu phần mềm thương mại của Esri, cụ thể là phần mềm Storymap.

Storymap là một phần mềm có hình thức đơn giản để tạo lập “câu chuyện” liên quan đến bản đồ, địa điểm hoặc địa lí. Storymap được thiết kế đơn giản để người sử dụng dễ khai thác tính ưu việt của bản đồ để “kể chuyện”. Với chức năng kết hợp đa phương tiện: Văn bản, video, hình ảnh, các web trên internet khiến cho phần mềm này trở thành công cụ hỗ trợ đắc lực cho giáo viên (GV) trong việc thiết kế bài học để thu hút sự chú ý của HS. Hiện nay, các mẫu thiết kế Storymap có sẵn trong Esri và người sử dụng có thể dễ dàng lựa chọn mẫu thiết kế để sáng tạo “câu chuyện bản đồ”.Tuy nhiên, Storymap là một phần mềm khá mới ở Việt Nam. Theo kết quả nghiên cứu của chúng tôi, chưa có công trình nghiên cứu nào ứng dụng phần mềm này trong dạy học nói chung, dạy học Ngữ văn nói riêng ở trường phổ thông. Đây chính là khoảng trống mà chúng tôi hi vọng sẽ có nhiều tác giả, nhà nghiên cứu đi sâu vào vấn đề này bởi đây là một phần mềm

khá dễ sử dụng, lại có nhiều tính năng nổi trội, phù hợp với việc dạy học phát huy tính chủ động, sáng tạo của HS.

2.2. Mục tiêu dạy học đọc hiểu văn bản và dạy học thể loại kí ở trung học phổ thông

2.2.1. Mục tiêu dạy học đọc hiểu văn bản ở trung học phổ thông

Theo CT GD phổ thông môn Ngữ văn mới, việc dạy học đọc hiểu trong nhà trường phổ thông cấp THPT hướng đến những mục tiêu sau:

- Về kiến thức, dạy học đọc hiểu ở THPT sẽ giúp HS đọc hiểu được cả nội dung tường minh và hàm ẩn của các loại văn bản; Đọc hiểu với yêu cầu phát triển tư duy phân biện, NL tự đọc.

- Về KN, đọc hiểu văn bản ở THPT sẽ giúp HS hình thành và phát triển được khả năng nhận thức, tư duy, vận dụng văn bản vào thực tiễn.

Ngoài những mục tiêu trong dạy học đọc hiểu nói riêng thì dạy học đọc hiểu môn Ngữ văn nói chung còn hướng đến mục tiêu phát triển các NL chuyên môn, trong đó có NL công nghệ. Chúng tôi cho rằng, NL công nghệ trong dạy học Ngữ văn là khả năng sử dụng các công cụ và tài nguyên công nghệ để tìm kiếm thông tin liên quan đến văn bản; Khả năng sử dụng các phần mềm để giao tiếp, tạo ra, lưu trữ, quản lý thông tin có hiệu quả trong các hoạt động dạy học môn Ngữ văn.

2.2.2. Dạy học thể loại kí ở trung học phổ thông

“Kí là một loại hình văn học trung gian, nằm giữa báo chí và văn học, gồm nhiều thể, chủ yếu là văn xuôi tự sự như hồi kí, bút kí, du kí, nhật kí, tùy bút” [3; tr.162],... Đặc trưng của thể loại kí chính là phản ánh hiện thực cuộc sống một cách chân thực.

Trong CT Ngữ văn 12 hiện nay, có 2 văn bản HS sẽ học là *Người lái đò sông Đà* của Nguyễn Tuân và *Ai đã đặt tên cho dòng sông* của Hoàng Phủ Ngọc Tường. Đây đều là hai tác phẩm thuộc thể loại kí hiện đại, tiêu biểu cho phong cách đặc trưng của Nguyễn Tuân và Hoàng Phủ Ngọc Tường.

Mục tiêu dạy học thể loại kí hiện nay chủ yếu tập trung vào dạy cho HS phân tích được giá trị nội dung và nghệ thuật của văn bản thông qua tìm hiểu ngôn từ, cảm xúc của tác giả. Điều này chủ yếu thể hiện qua PPDH truyền thống mà GV thường sử dụng khi dạy học thể loại kí như vấn đáp, thuyết trình. Tuy nhiên, chúng tôi cho rằng, xuất phát từ đặc trưng riêng của kí là bám sát đời sống, được sinh ra từ chính thực tế đời sống; tính xác thực của thời gian, không gian, biến cố, sự kiện và của con người nên việc sử dụng các phương tiện công nghệ hiện đại để tái hiện hình ảnh chân thực, sống động giúp HS có cơ hội trải nghiệm cảm xúc, mở rộng các kênh thông tin, các chiều không gian địa lí chân thực khi học tác phẩm là việc làm vô cùng cần thiết.

2.3. Quy trình ứng dụng phần mềm Storymap trong dạy học đọc hiểu thể loại kí ở trung học phổ thông

2.3.1. Bước 1: Xác định mục tiêu bài học

a. Mục tiêu chung

Xác định mục tiêu sẽ giúp GV xác định được nội dung dạy học, làm tiền đề cho việc lựa chọn, thiết kế phương pháp và phương tiện dạy học, là thước đo để đánh giá kết quả học tập của HS; giúp đảm bảo chất lượng đào tạo trong nhà trường. Học xong văn bản thể loại kí có ứng dụng phần mềm Storymap, HS sẽ có những kiến thức cơ bản về thể loại, tác giả, tác phẩm. Bên cạnh đó, HS sẽ hình thành và phát triển được những NL chung và chuyên môn.

b. Mục tiêu cụ thể

Ở phần này, GV sẽ xác định các mục tiêu cụ thể về kiến thức, kĩ năng (KN), thái độ và mục tiêu về công nghệ mà HS cần đạt được sau khi học xong thể loại kí thông qua sử dụng phần mềm Storymap. GV cần lưu ý dùng các từ cụ thể (như trình bày được, liệt kê được, phân tích được...) khi xác định mục tiêu dạy học. GV nên cụ thể hóa các mục tiêu về công nghệ, đặc biệt là cách sử dụng phần mềm Storymap, cách thức sử dụng công cụ tìm kiếm, các nguồn tài nguyên trên Internet của HS.

2.3.2. Bước 2: Xác định nội dung dạy học

Nội dung dạy học là một thành tố quan trọng của quá trình dạy học. Nội dung dạy học chính là nội dung hoạt động của GV và HS trong suốt quá trình dạy học. Vì vậy, việc lựa chọn và xác định nội dung dạy học là một trong những việc làm quan trọng quyết định sự thành công khi thiết kế bài học. Nội dung dạy học thể loại kí ở THPT là hệ thống các tri thức về thể loại, về tác giả, tác phẩm, những đặc sắc về nghệ thuật viết kí của nhà văn và phong cách nghệ thuật của tác giả. Một trong những đặc trưng của thể loại kí là viết về người thật, việc thật nên rất dễ để tích hợp với công nghệ, các địa danh đều có nhiều thông tin ngoài sách giáo khoa, hình ảnh, video, bản đồ minh họa.

2.3.3. Bước 3: Lựa chọn, xác định phương pháp dạy học, hình thức tổ chức dạy học, hình thức sử dụng công nghệ

a. Phương pháp dạy học

Dựa trên mục tiêu và nội dung dạy học đã nêu trên, chúng tôi sử dụng và kết hợp các phương pháp dạy học tích cực sau: Thuyết trình, hỏi đáp, gợi mở, làm việc nhóm. Trong đó, chúng tôi chú trọng vào phương pháp làm việc nhóm. Mục đích để kích thích tư duy độc lập, khuyến khích các ý kiến của HS, tạo cơ hội cho người học được tham gia ngang nhau, rèn được KN giải quyết vấn đề. Tuy nhiên, GV cần vận dụng linh hoạt các PPDH với từng đối tượng, nội dung bài học, tránh máy móc, dập khuôn để đem lại hiệu quả tích cực truyền đạt được nội dung tới người học.

b. Hình thức tổ chức dạy học

Để phát triển phẩm chất và NL của người học, không gian dạy và học không chỉ giới hạn trong phạm vi lớp học mà cần mở rộng, có thể ở thư viện, sân trường, bảo tàng, khu triển lãm,... có thể đi tham quan, dã ngoại, yêu cầu các em ghi chép, chụp hình, quay phim,... những gì quan sát, trải nghiệm và viết báo cáo, thuyết minh... Tùy vào điều kiện cơ sở vật chất, NL, trình độ của GV và HS thì có thể sử dụng các hình thức dạy học như dạy học trên lớp; Dạy

học ngoài lớp; Blended learning - sự kết hợp giữa học trên lớp và học online; Flipped Learning - Đảo ngược quá trình học truyền thống.

c. Hình thức sử dụng công nghệ

Có hai hình thức sử dụng công nghệ là GV sử dụng phần mềm, công cụ công nghệ để hỗ trợ trong thiết kế bài học và GV hướng dẫn HS sử dụng phần mềm, công cụ công nghệ thiết kế bài học. Để đem lại hiệu quả tốt nhất, GV nên kết hợp hai hình thức sử dụng công nghệ này giúp HS được phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và phát triển được các NL chung, trong đó có NL sử dụng CNTT.

Đối với dạy học chủ đề thể loại kí, GV thiết kế một bài học trên phần mềm Storymap và cung cấp đường link cho HS, yêu cầu HS truy cập đường link để thực hiện nhiệm vụ của bài học. Sau đó, GV hướng dẫn HS sử dụng các trang mạng xã hội, những công cụ tìm kiếm khác để thu thập, trao đổi thông tin như Facebook, Youtube, Google, Messenger... nhằm hoàn thiện các nhiệm vụ học tập. Với HS khá giỏi, GV có thể hướng dẫn thêm các công cụ, phần mềm công nghệ để thiết kế bài học như Powtool, Prezi, Thinglink... để HS có thể ứng dụng khi thiết kế các bài học khác nhau trong quá trình học Ngữ văn.

2.3.4. Bước 4: Xây dựng kế hoạch triển khai bài học

Sau khi đã xác định các mục tiêu, nội dung, phương pháp,

hình thức tổ chức giờ học, GV có thể tiến hành xây dựng kế hoạch bài học theo nhiều mẫu kế hoạch bài học khác nhau. Trong phạm vi bài viết, chúng tôi sử dụng mẫu kế hoạch bài học theo mô hình TPACK [4].

2.3.5. Bước 5: Xây dựng kế hoạch kiểm tra, đánh giá

GV có thể xây dựng kế hoạch kiểm tra, đánh giá theo các tiêu chí sau:

- *Đánh giá kết quả của HS:*

Về kiến thức: Kiến thức về thể loại, kiến thức về văn bản, kiến thức liên ngành: Lịch sử, địa lí, văn hóa, công nghệ, GD công dân...

Về hoạt động làm việc nhóm: Hình thức trình bày kết quả làm việc nhóm; Nội dung sản phẩm nhóm.

Về KN sử dụng công nghệ: KN sử dụng các công cụ tìm kiếm thông tin trực tuyến; KN sử dụng phần mềm Storymap và các công cụ, phần mềm khác (nếu có)...

- *Tự đánh giá của GV:* GV có thể tự nhận xét, đánh giá về ưu điểm, hạn chế của bài học, KN sử dụng công nghệ trong dạy học, hiệu quả sử dụng công nghệ, mức độ phù hợp với mục tiêu, nội dung bài học... Từ đó đưa ra những đề xuất, phương pháp cải tiến cho bài học sau.

Trong phạm vi bài viết này, chúng tôi đề xuất một kế hoạch bài học mẫu (theo mô hình TPACK) như sau:

KẾ HOẠCH BÀI HỌC DẠY HỌC THỂ LOẠI KÍ (CT NGỮ VĂN LỚP 12)

Giáo viên:	Trường:	Email:
Môn học: Ngữ văn	Lớp: 12	Thời gian: 4 tiết
Chủ đề bài học: Đi tìm vẻ đẹp của dòng sông		
<p>Mục tiêu bài học</p> <p>Mục tiêu chung:</p> <p>Sau khi học xong thể loại kí, HS có được những kiến thức cơ bản về thể loại kí, kiến thức về tác giả, tác phẩm và các kiến thức liên ngành. Bên cạnh đó, HS có được KN, NL chuyên biệt như ngôn ngữ, cảm thụ văn học; KN, NL chung như làm việc nhóm, giải quyết vấn đề, thuyết trình, CNTT.</p> <p>Mục tiêu cụ thể:</p> <p>1. Về kiến thức:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trình bày được khái niệm và những đặc trưng cơ bản của thể loại kí. - Phân tích được giá trị nội dung và nghệ thuật của văn bản. - Trình bày được những nét đặc sắc về phong cách nghệ thuật của tác giả. <p>2. Về KN:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đọc hiểu văn bản theo đặc trưng thể loại kí. - KN phân tích văn bản văn học. - Rèn luyện và phát triển được các KN như giao tiếp, giải quyết vấn đề, làm việc nhóm và NL sử dụng CNTT trong học Ngữ văn. <p>3. Thái độ:</p> <p>Hình thành thái độ yêu quý và trân trọng vẻ đẹp thiên nhiên, đất nước, con người Việt Nam, cảm phục tài năng sáng tạo, uyên bác của nhà văn.</p>		
<p>Nội dung chủ yếu bài học:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Những thông tin về về cuộc đời, sự nghiệp, các tác phẩm chính của tác giả Nguyễn Tuân, Hoàng Phủ Ngọc Tường. - Những thông tin về xuất xứ, đề tài, chủ đề hai tác phẩm. <p>Thông thường những nội dung này sẽ được HS đọc trước ở nhà và lên lớp GV yêu cầu HS tái hiện lại các thông</p>		

tin. Tuy nhiên, khi sử dụng phần mềm Storymap, GV sẽ yêu cầu HS đọc các thông tin này trong bài học ở sách giáo khoa, xem và trải nghiệm các thông tin này trên phần mềm Storymap (đã tích hợp hình ảnh, video, bản đồ về thông tin tác giả, tác phẩm, thể loại...) và không dạy lại trên lớp. Đây là cách làm sử dụng mô hình lớp học đảo ngược (flipped classroom) trong dạy học. Thời gian trên lớp sẽ tập trung vào phát triển các mục tiêu bậc cao như NL khái quát, NL đánh giá, sáng tạo ở HS. Mặt khác, việc sử dụng bài học trên phần mềm Storymap cũng khiến HS có cơ hội mở rộng thêm các kênh thông tin về tác giả, tác phẩm qua những hình ảnh, trang web, bản đồ, video đính kèm; tăng khả năng hứng thú đối với bài học.

- Nội dung tác phẩm Người lái đò sông Đà: Hình tượng nhân vật sông Đà (Nhân vật sông Đà in đậm bản ngã văn chương của nhà văn Nguyễn Tuân. Sông Đà mang hai tính cách hung bạo và trữ tình); Hình tượng người lái đò sông Đà (Người anh hùng trong cuộc chiến đấu không cân sức với thiên nhiên dữ dội, hiểm độc; Con người tài hoa nghệ sĩ trong cuộc sống thường nhật); Nghệ thuật viết kí của Nguyễn Tuân (Tác phẩm thuộc thể loại tùy bút pha bút kí, có kết cấu linh hoạt, vận dụng được nhiều tri thức văn hóa và nghệ thuật trong tác phẩm, thể hiện bút pháp hài hòa hiện thực với lãng mạn, phong cách “ngông” của Nguyễn Tuân).

- Nội dung tác phẩm Ai đã đặt tên cho dòng sông?: Vẻ đẹp của sông Hương ở góc nhìn địa lí (Ở thượng nguồn, sông Hương mang trong mình vẻ đẹp dữ dội, hoang sơ; Lúc đến đồng bằng, sông Hương dịu dàng và yên ả); Vẻ đẹp của sông Hương ở góc nhìn lịch sử (sông Hương hóa thân từ vẻ dịu dàng, trầm tư để trở thành chủ nhân, chứng nhân của xứ Huế anh hùng từ thời cổ đại, qua trung đại, đến hiện đại); Vẻ đẹp của sông Hương ở góc nhìn văn hóa: Sông Hương - dòng sông âm nhạc, thi ca; Vẻ nghệ thuật viết kí của Hoàng Phủ Ngọc Tường được thể hiện ở chất trí tuệ của một cái tôi uyên bác, sự hiểu biết sâu rộng về mọi mặt, chất thơ của một ngòi bút tài hoa.

Mục tiêu về công nghệ:

- Về kiến thức: HS nêu được cách sử dụng phần mềm Storymap.
- Về KN: HS vận dụng để thiết kế một bài thuyết trình trên phần mềm Storymap, sử dụng được các công cụ tìm kiếm, các nguồn tài nguyên trên Internet.

Yêu cầu về công nghệ:

- Phần mềm Storymap để thiết kế bài học.
- Google để tìm kiếm hình ảnh, thông tin liên quan đến tác phẩm.
- Youtube để tìm kiếm các video liên quan đến tác phẩm.
- Internet/Wifi để kết nối sử dụng phần mềm Storymap và các công cụ tìm kiếm.

Các nguồn tài nguyên khác

Tài nguyên: Sách giáo khoa Ngữ văn 12; Sách tham khảo; Webservice: Wikipedia, Tapchisonghuong.com.vn.; Bản đồ du lịch thành phố Huế, Google Map.

KN về công nghệ cần có:

- GV: Cần có KN sử dụng phần mềm Storymap để thiết kế bài học, sử dụng thành thạo các công cụ tìm kiếm thông tin như Google, Youtube, Ask...
- HS: Sử dụng thành thạo các công cụ tìm kiếm thông tin như Google, Youtube, Ask...; các trang mạng xã hội để thảo luận, trao đổi thông tin như Facebook, Zalo, Instagram, Skype...

Kế hoạch triển khai bài học:

* GV chia lớp thành 5 nhóm và phân công nhiệm vụ học tập.

- Phân công nhiệm vụ trước giờ học: GV cung cấp đường link bài học và yêu cầu HS truy cập vào đường link để xem bài học trên phần mềm Storymap, thực hiện các nhiệm vụ học tập dưới đây. Ngoài ra, HS sẽ tìm hiểu văn bản ở nhà qua các công cụ tìm kiếm như Facebook, Youtube, Google. HS chủ động lựa chọn hình thức trình bày sản phẩm của nhóm theo các hình thức sáng tạo như hướng dẫn viên du lịch, phỏng vấn, đóng kịch, chuyên gia, ...

<https://www.arcgis.com/apps/Cascade/index.html?appid=e2ae5597236c43e4a89025ea25ac85c3>

Yêu cầu:

Nhóm 1 nghiên cứu về vẻ đẹp hung bạo và trữ tình của sông Đà: Dựa vào các bản đồ về sông Đà trên Storymap, lí giải tại sao nhà thơ Nguyễn Quang Bích lại viết về sông Đà: “Chúng thủy giai đông tẩu/Đà giang độc bắc lưu”; Sưu tầm những thông tin, hình ảnh, câu chuyện về sông Đà ngày nay.

Nhóm 2 nghiên cứu về hình tượng người lái đò sông Đà: Vẽ lại chân dung người lái đò theo trí tưởng tượng; Lí giải tại sao ông lái đò lại được coi là “chất vàng mười Tây Bắc”.

Nhóm 3 nghiên cứu về vẻ đẹp sông Hương ở góc nhìn địa lí: Kể tên những địa danh mà sông Hương chảy qua trên địa bàn thành phố Huế được đánh dấu trên bản đồ Storymap; Sưu tầm những thông tin, hình ảnh, video về các địa danh sông Hương chảy qua; Lí giải tại sao dòng chảy của sông Hương có sự thay đổi khi đi qua các địa hình đồi núi, đồng bằng, biển.

Nhóm 4 nghiên cứu về vẻ đẹp sông Hương ở góc nhìn lịch sử: Tìm những thông tin, câu chuyện về lịch sử sông Hương; Sưu tầm những hình ảnh, video về lịch sử sông Hương; Chỉ ra những địa điểm được chọn để phản công trong chiến dịch Mậu Thân năm 1968 tại Huế trên bản đồ Storymap và thuyết trình về chiến lược chuẩn bị cho trận Mậu Thân năm 1968. Sưu tầm những hình ảnh Huế, sông Hương bị tàn phá trong trận chiến đó.

Nhóm 5 nghiên cứu về vẻ đẹp sông Hương ở góc nhìn văn hóa: Sưu tầm những hình ảnh, video giới thiệu về văn hóa đặc sắc của Huế gắn với sông Hương (thi ca và âm nhạc); Tìm những biện pháp để bảo tồn giá trị văn hóa tại Huế.

* Triển khai hoạt động dạy học trên lớp:

Khởi động: GV mở bài hát “Dòng sông ai đã đặt tên” để cả lớp lắng nghe, tạo không khí và hứng thú học tập.

Hình thành kiến thức: GV mở bài học trên phần mềm Storymap. (Toàn bộ các hình ảnh, sơ đồ, video... của bài học được GV sưu tầm, thiết kế theo chủ đề bài học và theo giao diện Cascade trên phần mềm Storymap theo đường link đính kèm phía trên).

Các nhóm dựa vào bài học trên phần mềm, trình bày kết quả chuẩn bị trước ở nhà theo nhiệm vụ đã được phân công. Các nhóm khác lắng nghe, thảo luận, nhận xét và bổ sung. GV nhận xét, đánh giá, bình giảng một số chi tiết quan trọng.

- GV nêu vấn đề chung cho cả lớp thảo luận: So sánh nghệ thuật viết kí của Nguyễn Tuân, Hoàng Phủ Ngọc Tường.
- 5 nhóm trưng bày sản phẩm thảo luận đã thiết kế (có thể sử dụng sơ đồ tư duy, các phần mềm trình chiếu...) và thuyết minh.

- GV khái quát và chốt kiến thức thông qua bản đồ trình chiếu trên Storymap Cascade.

Luyện tập, vận dụng: GV cho HS làm các câu hỏi trắc nghiệm trên Storymap.

Mở rộng, nâng cao: GV hướng dẫn cách sử dụng phần mềm, yêu cầu HS thiết kế một bài thuyết trình tự chọn trên Storymap.

Hoạt động trọng tâm của HS:

HS trình bày kết quả hoạt động theo nhóm:

- Nhóm 1: Trong vai nhà nghiên cứu địa lí, lí giải về dòng chảy đặc biệt của sông Đà; giới thiệu những hình ảnh, video về sông Đà hiện nay.

- Nhóm 2: Trong vai người họa sĩ, vẽ lại chân dung ông lái đò trên sông Đà, phân tích những yếu tố tạo nên hình tượng người lái đò “người anh hùng - người nghệ sĩ tài hoa - chất vàng mười của Tây Bắc”.

- Nhóm 3: Trong vai những hướng dẫn viên du lịch sẽ giới thiệu về những đặc điểm thiên nhiên, địa lí của sông Hương và lí giải vì sao dòng chảy của sông Hương lại có sự thay đổi từ thượng nguồn đến đồng bằng trên địa bàn thành phố Huế.

- Nhóm 4: Trong vai một phóng viên, phỏng vấn nhà văn Hoàng Phủ Ngọc Tường để tìm hiểu về vẻ đẹp của sông Hương gắn với văn hóa Huế, đề xuất biện pháp để bảo tồn những giá trị văn hóa Huế.

- Nhóm 5: Trong vai Tổng tư lệnh chỉ huy chiến dịch Mậu Thân năm 1968 tái hiện lại những chiến lược trong chiến dịch Mậu Thân.

Hoạt động mở rộng:

- GV hướng dẫn HS cách sử dụng phần mềm Storymap.

- HS thực hiện yêu cầu sau: chọn một trong các loại bản đồ trên Storymap, thiết kế một Storymap về một chủ đề tự chọn.

Kiểm tra, đánh giá kết quả bài học

- Đánh giá kết quả của HS:

1. Về kiến thức: Kiến thức về thể loại, văn bản, kiến thức liên ngành.
2. Về hoạt động làm việc nhóm: Hình thức trình bày kết quả làm việc nhóm; Nội dung sản phẩm nhóm.
3. KN sử dụng công nghệ

- KN sử dụng công cụ tìm kiếm thông tin trực tuyến để thực hiện các mục tiêu bài học; KN sử dụng phần mềm Storymap.

- Tự đánh giá của GV: Ưu điểm của bài học, Hạn chế của bài học; Các biện pháp cải tiến.

3. Kết luận

Như vậy, sử dụng phần mềm Storymap trong dạy học đọc hiểu thể loại kí (CT Ngữ văn 12) rất phù hợp với thực tiễn yêu cầu đổi mới PPDH hiện nay. Phần mềm Storymap có nhiều ưu điểm trong việc tạo ra một bài giảng hấp dẫn, thu hút HS, làm tăng sự tương tác giữa GV và HS trong lớp học, tích hợp được các môn học, giao diện của Storymap thân thiện với người sử dụng, GV có thể dễ dàng thiết kế

một bài giảng trên các mẫu thiết kế có sẵn của ERIS. Ngoài ra, với tính năng nổi bật của Storymap là bản đồ, HS dễ xác định vị trí địa lí các địa danh, thông tin liên quan đến địa danh và có cái nhìn tổng quát nhất về khu vực, lãnh thổ đó. Sử dụng Storymap trong dạy học Ngữ văn nói riêng, dạy học nói chung không chỉ giúp nâng cao hiệu quả sử dụng CNTT trong dạy học mà còn phát huy sự chủ động, sáng tạo của HS, phù hợp với bối cảnh GD 4.0 hiện nay.

Tài liệu tham khảo

- [1] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2017), *Chương trình Giáo dục phổ thông*, Hà Nội.
- [2] Dana Tomlin, (1990), *Geographical Information Systems and Cartographic Modeling*, Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- [3] Lê Bá Hán - Trần Đình Sử - Nguyễn Khắc Phi (đồng chủ biên), (2007), *Từ điển Thuật ngữ văn học*, NXB Giáo dục, Hà Nội.
- [4] Mishra, P., & Koehler, M. J., (2006), *Technological Pedagogical Content Knowledge: A framework for teacher knowledge*, Teachers College Record, 108(6), 1017-1054.
- [5] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2018), *Chương trình Giáo dục phổ thông môn Ngữ văn*, Hà Nội.
- [6] Dương Tiên Đức, (2015), *Tài liệu tập huấn khoá đào tạo QGIS nâng cao*, Viện Nghiên cứu và Phát triển Lâm nghiệp nhiệt đới.
- [7] Nguyễn Ngọc Hiếu, (2017), *Ứng dụng công nghệ và mô hình TPACK trong dạy học*, Tạp chí Khoa học, Trường Đại học Vinh, tập 46, số 4B, tr 18-26.

USING THE STORYMAP SOFTWARE IN TEACHING READING COMPREHENSION ON NARRATIVE TEXT IN HIGH SCHOOLS

La Phuong Thuy

University of Education - Vietnam National University, Hanoi
144 Xuan Thuy St., Cau Giay, Hanoi, Vietnam
Email: laphuongthuylhgd@gmail.com

ABSTRACT: *Using technology in teaching in general, and in teaching Literature in particular, is currently an urgent need, especially when we implement the new education program. The goals are to comprehensively develop capacity and quality of students, including the capacity to use information technology. This paper proposes the process of applying Storymap software - a popular software from ERSI, which shows various advantages in applying maps, expanding the scope of information, connecting images and videos, and so on, in teaching reading comprehension on narrative text in high schools, to improve the efficiency of using technology in Literature teaching and improve the quality of Literature teaching in high schools in 4.0 education setting today.*

KEYWORDS: *Using; software; Storymap; teaching; high schools.*